

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV
verschijnt niet in juli en augustus
V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel
Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 6, juni 2022

■ Economie

Deur-aan-deurverkoop van energiecontracten
... Omkadering is meer dan nodig!

Kader voor Europees minimumlonen:
belangrijke stap vooruit

■ Ondernemingen

Uber X: de aan het platform opgelegde
exploitatievoorwaarden zijn niet
in strijd met de Grondwet!

■ Sociaal beleid

Enkel vertrekvakantiegeld in toekomst
niet langer verrekend in 1 keer

■ Sociale ombuds

EU-aanbeveling over individuele
leer-rekeningen aangenomen

■ Echo regio Brussel

Voor een beperking van de
huurindexatie in Brussel

■ Echo regio Vlaanderen

Aanbevelingen voor de
waterfactuur van de toekomst

■ Echo regio Wallonië

Begrotingsaanpassing Wallonië

■ Europa & Internationale relaties

Syndicale vrijheden als rode draad
in internationale uitwisseling

ECHO download:
www.abvv.be/publicaties
ECHO per mail:
echo@abvv.be

www.abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Dringend meer koopkracht voor sociale uitkeringen

De koopkracht moet omhoog, en dat niet alleen voor de actieve werknemers. Ook wie een sociale uitkering krijgt, moet beter kunnen leven en niet louter overleven. Daarom is de periodieke aanpassing van de sociale uitkeringen aan de gestegen welvaart zo belangrijk. De discussies over de welvaartsaanpassing voor de periode '23-'24 zijn alvast ingezet.

Eerst een woordje uitleg. Net als lonen en wedden worden de sociale uitkeringen geïndexeerd, waardoor ze evolueren met de stijging van de consumptieprijzen, of, om preciezer te zijn: de stijging van de prijzen van producten opgenomen in de gezondheidsindex. De maand nadat de spilindex wordt overschreden, stijgen de uitkeringen met 2% (wedden van ambtenaren volgen de maand daarop, voor de lonen in de privé wordt de timing afgesproken in cao's). Daarnaast worden de uitkeringen om de 2 jaar aangepast aan de gestegen welvaart. Wat inhoudt dat ze - met vertraging - ook meegenieten van de welvaartstoename die werknemers genieten via de (genormeerde) loononderhandelingen. Die sociale verworvenheid is er niet zomaar gekomen. De uitkeringen ondergingen in de jaren 1980 en 1990 een welvaartserosie, want ze werden in die periode van bezuinigingen enkel aangepast aan de inflatie. In welvaartstermen gingen ze er sterk op achteruit. Zo zakten de gemiddelde werkloosheidsuitkeringen tussen 1980 en 1990 van een goede 30% naar amper 20% van de gemiddelde lonen. Eind de jaren 1990 en begin jaren 2000 was het ABVV de drijvende kracht achter de grote manifestaties waarmee de vakbonden dat onrecht op de politieke agenda hebben gezet. Dat leidde finaal tot een structureel aanpassingsmechanisme ingeschreven in de wet. Sinds 2007 kunnen de sociale partners tweejaarlijks onderhandelen over een budget dat berekend wordt door het Planbureau, uitgaand van de parameters in de wet. Tegen 15 september van de even jaren dienen ze een advies uit te brengen waarop de regering een beslissing neemt.

De welvaartsaanpassingen van de uitkeringen zijn daarmee uitgegroeid tot een belangrijke pijler van welvaartsverdeling. Het gaat in tegen de beeldvorming alsof vakbonden enkel bekommerd zouden zijn om de actieven en de 'insiders' op de arbeidsmarkt. Integendeel: de vakbonden kiezen tijdens deze onderhandelingen stevast voor het optrekken van de minima, ook voor diegenen die de werkgevers graag links laten liggen, zoals de werkzoekenden.

Zoals gezegd, zijn de onderhandelingen voor de enveloppe 2023- 2024 ingezet. Positief is alvast dat de volledige enveloppe door de regering ter beschikking is gesteld. Het Planbureau becijferde de totale enveloppe voor het werknemersstelsel op 756 miljoen euro (= cumulatieve kost in 2024). Daarenboven is er €116 miljoen voorzien voor de optrekking van de bijstandsuitkeringen. In het verleden was dit vaak niet het geval: door voorgaande regeringen - zoals de rechtse regering Michel - werd geregeld bespaard op die enveloppes. Minder positief, maar wel verwacht, is de houding van de werkgevers die deze keer opnieuw het overleg voor zich uitschuiven in de hoop de discussie over betere uitkeringen te koppelen aan het IPA- overleg. Daarmee willen ze de vakbonden onder druk zetten om toegeeflijker te zijn tijdens de tweejaarlijkse onderhandelingen rond de loon- en arbeidsvoorwaarden.

De strategie van het ABVV en de andere vakbonden is klaar en duidelijk. We aanvaarden dergelijke chantage, op kap van gepensioneerden, zieken en werklozen, niet. Tegen 15 september 2022 moet er een advies op tafel liggen. Is dat niet het geval, dan bezorgen we de vakbondsvoorstellen aan de federale regering. De federale regering moet dat omzetten in beleid. Punt.

Vakbondsforum over fiscaliteit – internationale dimensie

De corona-epidemie heeft gezorgd voor een bewustwording rond de kritieke noodzaak om de gezondheidsdiensten, de sociale bescherming en de openbare diensten te financieren teneinde de veiligheid van de mensen te waarborgen, maar ook om de economie draaiende te houden. De crisis heeft dan ook de aandacht gevestigd op de noodzaak om de vennootschaps- en vermogensbelasting te verbeteren. Op politiek vlak is er de laatste maanden het een en ander gebeurd: er zijn gedeeltelijke regels ingevoerd voor de landenspecifieke rapporten binnen de EU en er is vooruitgang geboekt (digitale belasting en een mondiale minimumbelasting) binnen de OESO in het BEPS 2.0-proces ("Base Erosion and Profit Shifting").

Dat zijn significante vorderingen, want hiermee wordt voor het eerst erkend dat fiscale concurrentie niet goed is en dat fiscale samenwerking noodzakelijk is. Toch is het akkoord niet ambitieus genoeg.

In dit kader organiseerde Openbare Diensten Internationaal (Public Services International, PSI) een forum over fiscaliteit. Het doel van dit forum – voorbehouden voor vakbonden – bestond erin te discussiëren over een betere coördinatie binnen de vakbeweging op nationaal en wereldniveau, en een betere afstemming met het maatschappelijk middenveld. De vakbonden wisselden er informatie uit over fiscale perspectieven, verkenden de raakvlakken en trachtten te voorzien in de bundeling van middelen voor toekomstige activiteiten i.v.m. de belangenbehartiging.

Het ABVV heeft actief deelgenomen aan dit forum en benadrukte het belang van kwaliteitsvolle financiële informatie binnen de overlegorganen (Europese ondernemingsraad). Dat is namelijk essentieel voor de implementatie van een billijke vennootschapsbelasting.

ECONOMIE

Deur-aan-deurverkoop van energiecontracten ... Omkadering is meer dan nodig!

Begin mei heeft minister Dermagne de Bijzondere Raadgevende Commissie voor het Verbruik om advies gevraagd over de regulering van de deur-aan-deurverkoop van gas- en elektriciteitscontracten. Het werd tijd. Al jaren hekelen consumentenorganisaties, net zoals het ABVV, de commerciële praktijken van bepaalde energieleveranciers die de consument ertoe aanzetten een deur-aan-deurcontract af te sluiten voor de levering van elektriciteit en gas. Maar veranderen van leverancier vereist een diepgaander en gepersonaliseerd gesprek, persoonlijk of telefonisch - bij het vergelijken van contractaanbiedingen moet er immers met heel wat elementen rekening worden gehouden.

We zijn blij dat we deze zeer belangrijke kwestie kunnen bespreken.

De minister overweegt namelijk de herroepingstermijn te verlengen tot 30 dagen. Hij stelt ook voor om ofwel een opt-in in te voe-

ren via een sticker 'JA tegen huis-aan-huisverkoop van gas- en elektriciteitscontracten' die op brievenbussen moet worden geplakt, ofwel om bedrijven die een energiecontract huis-aan-huis hebben verkocht te verplichten het contract met de consument te valideren na een bedenktijd van 15 dagen.

Algemeen gezien vindt het ABVV dat deze praktijk verboden moet worden. Als dat niet mogelijk is, dan is het ABVV blij met het eerste voorstel en vinden wij dat een bordje waarop duidelijk staat dat de consument vrijwillig en bewust heeft gekozen voor het ontvangen van huis-aan-huisaanbiedingen, de beste oplossing is.

Naast deze maatregelen is er in de energiewereld nog werk aan de winkel om deze transparanter en minder complex te maken voor de consument.

giuseppina.desimone@abvv.be

Kader voor Europees minimumlonen: belangrijke stap vooruit

De commissie-Von der Leyen had bij haar aantreden de ambitie geuit om elke werknemer in de EU een eerlijk minimumloon te garanderen. Na lange onderhandelingen werd op 14/06 een akkoord gevonden over een richtlijn tussen de Europese Commissie, het Europees Parlement en de lidstaten. De richtlijn wordt finaal gestemd in september in het Europees Parlement. Als ABVV hebben we binnen het EVV een belangrijke rol gespeeld om dit akkoord tot stand te brengen. Het akkoord is potentieel een belangrijke stap voor landen die een (laag) wettelijk minimumloon kennen en kampen met een lage dekkingsgraad van cao's. De impact op België is voorlopig beperkt, omdat België geen wettelijk minimumloon en wél een hoge dekkingsgraad heeft, maar het zorgt wel voor extra bescherming van ons sociaal overlegmodel. De richtlijn heeft twee belangrijke doelstellingen: de versterking van het collectief onderhandelen over lonen en het voorzien van een kader om adequate wettelijke minimumlonen mogelijk te maken.

De versterking van het collectief onderhandelen gebeurt o.a. door de verplichting om in samenwerking met de sociale partners een actieplan op te maken wanneer de dekkingsgraad door cao's daalt onder 80% (België:

96%). Ook worden vakbonden expliciet erkend als de gesprekspartner voor collectieve onderhandelingen en moeten zij beschermd worden tegen iedere vorm van discriminatie.

Daarnaast moet in landen waar een wettelijk minimumloon bestaat een kader worden opgezet om die wettelijke minimumlonen op gezette tijdstippen te verhogen. Die verhoging moet gebeuren aan de hand van criteria die samen met de sociale partners moeten worden bepaald. De richtlijn geeft aan dat een indicatieve waarde gebruikt moet worden als referentie voor het minimumloon. Ze vermeldt de drempel van 50% van het gemiddeld loon en 60% van het mediaanloon, maar verplicht ze niet.

Volgens de richtlijn kan geen enkel land verplicht worden om een wettelijk minimumloon in te voeren. Dat is het geval voor België. Toch zal de richtlijn onrechtstreeks een positieve invloed kunnen hebben op de Belgische loonvorming. Verschillende lidstaten (zowel in Oost en West) zouden er potentieel sterk op vooruit kunnen gaan, maar veel zal afhangen van hoe de lidstaten deze belangrijke richtlijn naar hun eigen wetgeving zullen vertalen. The proof of the pudding is in the eating.

giuseppina.desimone@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Uber X: de aan het platform opgelegde exploitatievoorwaarden zijn niet in strijd met de Grondwet!

Op 15 januari 2021 had het Brussels Hof van Beroep geoordeeld dat de activiteiten van Uber X een inbreuk vormen op de wet omdat het platform op illegale wijze een taxi-dienst aanbiedt onder de vorm van diensten voor het verhuren van voertuigen met chauffeur (VVC). In het arrest (dat via deze link te raadplegen is: <https://www.const-court.be/public/f/2022/2022-077f.pdf>) stelt het Hof van Beroep echter twee prejudiciële vragen (d.w.z. voordat de rechter een beslissing neemt) aan het Grondwettelijk Hof. Deze twee vragen hebben betrekking op twee exploitatievoorwaarden voor VVC-diensten, die van toepassing zouden zijn op de diensten die door het platform worden aangeboden en niet op taxidiensten. Deze vereisten (vervat in een Brusselse ordonnantie uit 1995 en in het overeenkomstige Waalse decreet) kunnen als volgt samengevat worden:

- de vereiste volgens dewelke een voertuig niet uitgerust mag worden met een zend- en ontvangtoestel voor radiocommunicatie (d.w.z. een wijze van telecommunicatie, telefoon of smartphone, aan boord van het voertuig);
- de vereiste volgens dewelke een voertuig noch mag parkeren, noch mag rijden op de openbare weg of op een voor het publiek toegankelijke private weg indien het niet vooraf werd gehuurd op de zetel van het bedrijf.

De gehele opzet beruiste op de vraag of deze bepalingen - voor zover deze worden opgelegd aan ondernemingen die VVC-diensten aanbieden en niet aan diensten verleend door taxi's - al dan niet in strijd zijn met artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Met andere woorden: de vraag of deze voorwaarden in strijd zijn met de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie. Voorts rees de vraag of deze vereisten in strijd zijn met de beginselen van het vrij verrichten van diensten, de vrijheid van handel en nijverheid, de vrijheid van ondernemen en de vrijheid van vestiging (aangezien deze noties beschermd worden door bepalingen in uiteenlopende wetgeving).

Op al deze vragen geeft het Hof een negatief antwoord. Het herinnert er eerst aan dat het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie niet uitsluit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een of

meerdere objectieve criteria berust en het 'redelijk verantwoord' is. Een dergelijke verantwoording moet dus rekening houden met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel(en).

Verwijzend naar een eerder arrest van 15 oktober 1996, herinnert het Hof eraan dat de eerste vereiste geen discriminerende beperking van de vrijheid van ondernemen vormt, aangezien deze in verhouding staat tot de door de wetgever nagestreefde doelstelling om te vermijden dat de VVC-diensten de activiteiten van de taxidiensten (die dienen te worden beschouwd als een dienstverlening met een karakter van openbaar nut) in het gedrang zouden brengen. Wat betreft de tweede vereiste, verwijst het Hof naar hetzelfde arrest uit 1996 en herinnert het eraan dat deze tweede voorwaarde in overeenstemming is met het door de wetgever nagestreefde doel. Ze is evenmin onevenredig aangezien de wetgever, door deze bijkomende voorwaarden te stellen, het opgelegde verbod om taxidiensten te verrichten aan VVC-diensten doet naleven.

Het Grondwettelijk Hof herinnert ook aan het feit dat de technologische evoluties en het standpunt dat de ordonnantie en het decreet niet langer zouden zijn aangepast aan de nieuwe economische marktspelers, geen enkele afbreuk doet aan zijn analyse.

We moeten er hierbij wel op wijzen dat het platform de toelating heeft gekregen om zijn activiteiten inzake VVC-diensten tot 22 juli 2022 voor te zetten, in overeenstemming met de ordonnantie van 10 december 2021 tot invoering van een afwijkende overgangsregeling, en onder bepaalde voorwaarden en omstandigheden.

anna.makhova@abvv.be

Afschaffing van het medisch attest voor de eerste dag ziekte

Het oorspronkelijke dossier Re-integratietraject bij de eigen werkgever (RIT 2.0) voorzag in de afschaffing van een ziekteattest voor afwezigheden van 1 dag of minder, en dit voor maximaal 3 afwezigheden van 1 dag per werknemer per jaar. Door middel van een cao of het arbeidsreglement zouden de kmo's kunnen afwijken van deze regel. De ontwerp tekst liet in het midden of het zal gaan over ondernemingen met minder dan 20 dan wel minder dan 50 werknemers. In april 2022 hebben de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk en de Nationale Arbeidsraad hun adviezen uitgebracht over de meeste delen van het dossier RIT, behalve het deel over het ziektebriefje (werd losgekoppeld van het hoofddossier).

In het advies van de NAR van 1 juni vragen de sociale partners extra tijd om uiterlijk tegen eind september een advies uit te brengen over een globale benadering van de problematiek, rekening houdend met alle aspecten van de invoering van een globaler beleid inzake kortstondig ziekteverzuim.

De sociale gesprekspartners hebben in de notulen nog specifieke verklaringen gedaan. Mocht de regering niettemin uitvoering geven aan de voorgestelde maatregel, wensen de vakbonden te benadrukken dat zij gekant zijn tegen de opting-out voorzien voor de kmo's omwille van het gelijkheidsbeginsel voor alle werknemers. Unizo daarentegen pleitte voor een mogelijke opting-out voor ondernemingen met minder dan 50 werknemers. Samen met het advies werden de notulen bezorgd aan de beleidscel van de minister.

■ SOCIAAL BELEID

Enkel vertrekvakantiegeld in toekomst niet langer verrekend in 1 keer

Wanneer een bediende uit dienst treedt, betaalt zijn ex-werkgever vertrekvakantiegeld uit. Dit vakantiegeld stemt overeen met de vakantiedagen die hij bij zijn ex-werkgever heeft opgebouwd. De vakantiedagen kan hij later opnemen bij zijn nieuwe werkgever. De nieuwe werkgever mag het vakantiegeld voor deze vakantiedagen verrekenen met het vertrekvakantiegeld.

Het KB Jaarlijkse Vakantie bepaalt op welke manier de verrekening moet gebeuren: op het ogenblik waarop de werknemers zijn hoofdvakantie opneemt. In de praktijk verrekent de nieuwe werkgever (of zijn sociaal secretariaat) het vertrekvakantiegeld in 1 keer, ofwel in de maand na indiensttreding, ofwel op het ogenblik waarop in de onderneming het dubbel vakantiegeld wordt berekend. Daarbij gebeurt het frequent dat er niet genoeg vakantiegeld is waarop het vertrekvakantiegeld kan worden verrekend en wordt het tekort ingehouden op het loon. Dit kan ertoe leiden dat de bediende weinig of geen loon heeft in de maand waarin de verrekening gebeurt.

Na verschillende controles, meldde de FOD Waso begin 2021 aan de Unie van Sociale Secretariaten dat zij de praktijk om vakantiegeld te verrekenen op het loon niet langer aanvaardt, omdat artikel 23 van de loonbeschermingswet dergelijke inhoudingen op het loon niet toestaat. Het enkel vertrekvakantiegeld moet per opgenomen vakantiedag verrekend worden. Deze brief van de FOD WASO leidde tot ongenoegen bij werkgevers en sociale secretariaten. Reden waarom de minister van werk midden 2021 het advies van de sociale partners in de Nationale Arbeidsraad (NAR) heeft gevraagd.

Op 1 juni bracht de NAR na lange onderhandelingen een advies nr. 2297 uit over de verrekening van het vertrekvakantiegeld voor bedienden. Dit advies is het vervolg op het tussentijdse advies nr. 2.242 dat over deze problematiek werd uitgebracht. In dat advies vroeg de NAR om een uitstel van de invoering van de nieuwe regeling om de problematiek grondig te kunnen onderzoeken en een alternatief uit te werken voor de eenmalige verrekening.

De alternatieve oplossing die door de sociale partners werd uitgewerkt, gaat uit van een verrekening van het enkel vakantiegeld per opgenomen vakantiedag, maar op een manier die minder administratie meebrengt voor de werkgever. In de maanden waarin de

werknemer vakantie neemt, zal de werkgever voorlopig per opgenomen vakantiedag 90% aftrekken van het bruto dagloon in die maand. De vakantiedag wordt met andere woorden betaald aan 10% van het dagloon.

In december of bij uitdiensttreding doet de werkgever de definitieve verrekening en zal het surplus bijbetalen of het tekort inhouden. Deze inhouding mag nooit meer bedragen dan 1/5 van het loon, zoals bepaald in de loonbeschermingswet. Zou er toch (uitzonderlijk) meer dan 1/5 moeten worden ingehouden, dan zal de verrekening gebeuren in twee keer, tenzij de werknemer akkoord gaat met een verrekening in 1 keer. Deze regeling heeft alleen betrekking op het enkel vakantiegeld en zal alleen gelden voor de werkgevers die niet al verrekenen per opgenomen vakantiedag.

Het advies voorziet ook in een betere informatie aan de bediende met betrekking tot het vertrekvakantie-attest en de verrekening bij de nieuwe werkgever. De NAR zal in overleg met de sociale secretariaten een modelafiche uitwerken en afspraken maken over de informatie aan de werknemer bij indiensttreding en bij afrekening. Dit zal gebeuren in een werkgroep tegen 30 november 2022.

Om de overgang van het oude systeem naar het nieuwe systeem vlot te laten verlopen, adviseert de NAR om de huidige gedoogbeleid voorlopig verder te zetten en de nieuwe regeling pas in werking te laten treden op 1 januari 2023. Daarnaast vraagt de NAR om de werkgevers die nog een eenmalige verrekening toepassen, tot 1 januari 2024 de tijd te geven om zich aan te passen.

isabelle.vanhie@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

EU-aanbeveling over individuele leerrekeningen aangenomen

Op 16 juni 2022 bereikten de ministers van Werkgelegenheid en Sociale Zaken een akkoord over een aanbeveling waarin de lidstaten worden aangemoedigd om meer in te zetten op opleidingen voor volwassenen.

De aanbeveling zet de lidstaten ertoe aan om individuele leerrekeningen te overwegen zodat mensen opleidingen kunnen volgen die relevant zijn voor de arbeidsmarkt, en om de toegang tot werkgelegenheid en het behoud ervan te bevorderen. De lidstaten die hiervoor kiezen wordt aanbevolen ook een faciliterend kader op te zetten.

Dankzij individuele leerrekeningen kunnen mensen van werkende leeftijd een opleidings-budget krijgen om hun vaardigheden bij te werken en zo hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Zowel mensen met als zonder baan moeten deze mogelijkheid krijgen.

Individuele leerrekeningen stellen mensen in staat om gedurende een bepaalde periode

opleidingsrechten op te bouwen en te gebruiken. Ze krijgen rechtstreeks ondersteuning door middel van een persoonlijk budget. Zo kunnen ze langere of duurdere opleidingen volgen, of een opleiding volgen om zich voor te bereiden op periodes van lagere economische activiteit.

In het kader van het Europees Semester zal worden gekeken of er vooruitgang wordt geboekt met de doelstelling om volwassenen in de werkende leeftijd meer toegang tot opleidingen te bieden en hen nog meer te stimuleren en te motiveren om een opleiding te volgen. Over 5 jaar zal de Commissie verslag uitbrengen aan de Raad over de voortgang van de uitvoering van de aanbeveling.

isabelle.vanhiel@abvv.be

Link naar aanbeveling:

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8944-2022-INIT/nl/pdf>

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Voor een beperking van de huurindexatie in Brussel

De indexatie van de lonen en de sociale uitkeringen is een van de fundamentele eisen van het ABVV. Zonder deze indexatie zou de koopkracht dalen bij elke prijsstijging.

Maar bepaalde prijzen zitten niet in het winkelmandje van gezinnen. Wanneer deze prijzen stijgen, is er geen sprake van indexatie, maar van koopkrachtverlies. Het voorbeeld van de brandstofprijzen is welbekend, maar dit geldt ook voor de vastgoedprijzen, zowel om te kopen als om te huren. De lonen worden dus niet geïndexeerd op basis van de prijs van huisvesting, wat nochtans de eerste uitgavenpost is van gezinnen. Als de vastgoedprijzen sneller stijgen dan de gemiddelde inflatie, verliezen gezinnen – met uitzondering van verhuurders – aan koopkracht. De enige oplossing is dan de prijzen te bevriezen.

De vastgoedprijzen hebben niet gewacht op de hoge inflatie van vandaag om te stijgen, maar de huidige inflatie dreigt te leiden tot een huurindexatie van 8 of 10 %. Dit zou een bijkomende verarmende schok zou zijn, in het bijzonder in het Brussels Gewest waar

de huisvestingsprijzen hoger zijn dan elders en de bevolking armer is.

Een van de doelstellingen van de huidige meerderheid is echter juist een betere toegang tot huisvesting te bieden. Staatssecretaris Nawal Ben Hamou heeft daarom voorgesteld om deze indexatie te beperken tot 2%. Ze wordt hierin gesteund door alle politieke krachten van de meerderheid, waaronder de Open VLD, maar met uitzondering van Défi, die deze beslissing als enige blokkeert. Het dossier zou opnieuw opgenomen kunnen worden in het Parlement. Daar zou een voorstel van ordonnantie met hetzelfde onderwerp moeten ingediend worden en zou dit met een alternatieve meerderheid kunnen gestemd worden.

Het ABVV Brussel roept de Brusselse politieke krachten op om zich achter deze beperking te scharen. De recordcijfers over de armoede in het Gewest en de sterke stijging van de huurprijzen van de voorbije twintig jaar rechtvaardigen dit ruimschoots.

alessandro.grumelli@abvv.be

Vormingen DSR najaar 2022

Ook in het najaar 2022 zullen we onze diensten sociaal recht een aantal boeiende vormingen aanbieden. Gezien de evolutie van de gezondheidssituatie onzeker is, zullen deze vormingen online doorgaan. Noteer alvast de data van donderdag 13 oktober, donderdag 10 november en donderdag 8 december in jullie agenda, telkens van 9.30 tot 12 uur. Nadere info en een uitnodiging volgen ten gepaste tijde.

Vakbondsraad over de sociale noodsituatie

In het verlengde van zijn statutair congres van 25 mei 2022, organiseert het ABVV Brussel op woensdag 28 september 2022, van 8u30 tot 11u30, een Vakbondsraad over de sociale noodsituatie. De gezondheidscrisis en nu de oorlog in Oekraïne hebben sociaaleconomische gevolgen van een ongekende omvang, die zich vooral in Brussel laten voelen.

Deze Vakbondsraad zal de gelegenheid bieden om, met de deelname van vertegenwoordigers van de Socialistische Mutualiteit, de Federatie van de Maatschappelijke Diensten, te overleggen over welke oplossingen er kunnen gevonden worden om het hoofd te bieden aan de sociale noodsituatie en om de door de crisis getroffen personen te helpen.

Kinderopvang is meer dan haar economische functie

Al jaren trekken organisaties aan de alarmbel als het op kinderopvang aankomt. Niet alleen vanwege de dramatische gebeurtenissen, maar vanwege de werkomstandigheden. Teveel is teveel. Of beter: te weinig. Door een te enge focus op inspectie en handhaving in de kinderopvang dreigt men het grotere plaatje uit het oog te verliezen. Het plaatsen van camera's of het opvoeren van controles in de crèches bieden geen oplossing voor werkdruk, het gebrek aan voldoende en betaalbare plaatsen of aan pedagogische kwaliteit. Te vaak wordt er gekozen voor kwantiteit boven kwaliteit, een keuze die ons en onze kinderen duur komt te staan.

ECHO REGIO VLAANDEREN

Aanbevelingen voor de waterfactuur van de toekomst

Vlaams minister van leefmilieu Zuhail Demir toetste bij SERV en Minaraad enkele ideeën af over een hervorming van de waterfactuur. Die factuur bestaat nu uit twee delen: een vastrecht en een prijs per verbruikte kubieke meter water. De prijs per m³ wordt in twee schijven gefactureerd: een basistarief en een comforttarief. Hoeveel water je aan het basistarief betaalt, is afhankelijk van de grootte van je huishouden (per gedomicilieerde krijg je een hoeveelheid water aan het basistarief). Er is ook een korting voor sociale klanten. De adviesraden formuleerden gezamenlijk enkele aanbevelingen.

Een eerste reeks voorstellen betreft het vastrecht, een vaste som die de watermaatschappijen jaarlijks aanrekenen aan hun klanten, o.a. voor meterhuur en verwerking van meetgegevens. De raden willen dat dit recht zo laag mogelijk is, om de toegang tot water voor iedereen te bevorderen. Er kan wel een vast recht gevraagd worden aan tweede verblijven. Verder is er nu een korting per gedomicilieerde, grote gezinnen betalen een stuk minder. De raden steunen het voorstel van Demir om die af te schaffen. Er is immers geen verband tussen gezinsgrootte en inkomen. Er zijn betere manieren om sociale kortingen te geven.

De raden doen ook voorstellen voor de prijs die aangerekend wordt per m³ (variabel deel). De raden willen dat het basistarief geschrapt wordt voor tweede verblijven. Die eigenaars hebben al recht op een basishoeveelheid water aan een goedkopere prijs op hun domicilie. De berekening van het basis- en comforttarief (en van de korting daarop per gedomicilieerde), levert problemen op bij nieuwe gezinsvormen, in het bijzonder co-ouderschap. Dat probleem rijst ook bij andere nutsvoorzieningen en belastingen; daarom vragen de raden een overkoepelende oplossing hiervoor. Minister Demir overweegt de invoering van een derde schijf voor echt luxegebruik (denk aan het water waarmee een zwembad gevuld wordt). Minaraad en SERV zijn voorstander van dat luxetarief. Dit op voorwaarde dat de meeropbrengsten gaan naar investeringen die slim en circulair watergebruik bij huishoudens bevorderen, bij voorkeur bij mensen met beperkte financiële middelen of betalingsproblemen.

Meer en meer worden digitale watermeters geplaatst. Die kunnen het waterverbruik veel frequenter meten, wat nieuwe mogelijkheden geeft op het vlak van watertarieven. Zo wordt het technisch mogelijk om een hoger of lager watertarief aan te rekenen naargelang het uur van de dag of de periode van het jaar. De raden manen hier aan tot voorzichtigheid. Er is bijkomend onderzoek nodig om na te gaan of dit nuttig is. Daarbij is ook een armoedetoets nodig die de negatieve sociale effecten van flexibele tarieven in kaart brengt. Bovendien zijn de raden tegen twee verschillende manieren van berekenen van de waterfactuur: een voor mensen met en een andere voor mensen zonder digitale meter.

Meer algemeen relativeren de raden het idee dat het waterverbruik van huishoudens gestuurd kan worden met de watertarieven. De ervaring leert dat dit niet goed lukt (lage prijselasticiteit van drinkwater). Ze onderstrepen dat er andere maatregelen nodig zijn om duurzaam watergebruik te stimuleren, zoals de aanleg van wateropslagsystemen. Omdat dergelijke ingrepen veelal gebeuren in het kader van een woningrenovatie, vragen ze om de aanpak te koppelen aan de aanpak voor energierenovatie van gebouwen. Daarnaast moeten er oplossingen komen voor mensen die de nodige investeringen niet kunnen betalen. Er moet ook werk gemaakt worden van collectieve oplossingen zoals collectieve hemelwaterputten of buffers. Daarbij aansluitend moet er ook een sterker beleid komen om infiltratie van regenwater in de bodem te bevorderen. Dat is nodig: Vlaanderen heeft veel verharde oppervlakte en kampt steeds meer met droogte.

Auteur: Pieter Verbeek

Begrotingsaanpassing Wallonië

Zeven maanden na haar oorspronkelijke begroting, is de Waalse regering het eens geworden over een eerste begrotingsaanpassing. Het Waals ABVV heeft de grote lijnen van deze aanpassing onder de loep genomen.

De inspanning die de Waalse regering moest doen, bedroeg meer dan 800 miljoen euro:

- € 505 miljoen vrij te maken vóór het conclaaf (macro-economische parameters voor € 141 miljoen, onvermijdelijke uitgaven, ...);
- € 100 miljoen om de gevolgen van de oorlog in Oekraïne op te vangen;
- € 75 miljoen om essentiële bijkomende uitgaven te financieren.

Ten slotte wilde de regering haar bruto te financieren saldo verbeteren. Het lijkt erop dat ze dit op drie assen heeft aangepakt:

Op het niveau van de inkomsten

Er wordt een inkomstenstijging van meer dan 300 miljoen euro aangekondigd. Het betreft geen belastingverhogingen, maar vooral de impact van bepaalde factoren op het vlak van de bijzondere financieringswet. Bovendien werd er een bedrag van € 69 miljoen toegevoegd door het Europese solidariteitsfonds in het kader van de overstromingen.

Op het niveau van de uitgaven

De Waalse regering kondigt aan dat de uitgaven met meer dan € 400 miljoen zullen worden verminderd. Het lijkt erop dat deze vermindering voornamelijk voortvloeit uit aanpassingen van investeringsprogramma's, de verlaging van alternatieve financiering en de daling van werkingskosten. Deze uitgavenvermindering lijkt dus pijnloos, zowel voor de bevolking als voor de openbare diensten.

Op het niveau van de thesaurie van de Waalse openbare bestuurseenheden

De regering kondigt aan dat deze thesaurieën voor meer dan

100 miljoen euro gemobiliseerd zullen worden. Het zou hier dus gaan om kasoverschotten (met name bij AViQ) en niet om middelen die worden onttrokken aan de belangrijkste financiële instrumenten (SRIW, Sogepa en Sowalfin).

Staatsschuld: nog onder controle?

De staatsschuld bedroeg € 21 miljard in 2021, vergeleken met € 17 miljard in 2019 en € 8 miljard in 2015...

Ondanks een mea culpa m.b.t. het gezichtsbedrog van het bezuinigingsbeleid dat in de jaren 2010 werd gevoerd, ondanks de bewezen ineffectiviteit ervan en ondanks de rampzalige maatschappelijke kosten, bekrachtigde de Waalse regering het voorstel van de Externe Commissie van de Schuld. Deze laatste stelde een begrotingsinspanning van maar liefst 150 miljoen euro/jaar voor, wat neerkomt op een bezuinigingsplan van 6,7 miljard euro tegen 2030. Deze inspanning was in de oorspronkelijke begroting voor 2022 geïntegreerd d.m.v. een verlaging van het bruto te financieren saldo.

Hoewel de structurele besparingen voor dit jaar relatief eenvoudig lijken te zijn gerealiseerd, valt te vrezen dat de volgende veel pijnlijker zullen zijn. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan dit onderwerp, zowel voor de bevolking als voor de werknemers en werknemers in de openbare diensten.

Het lijkt erop dat er geen enkele besparingsmaatregel genomen werd op basis van de aanbevelingen van de "Zero Based Budgeting", een begrotingsstrategie die op het vorige Congres van het Waals ABVV aan de kaak werd gesteld. Ten slotte is, in tegenstelling tot wat wellicht in de pers is geschreven, de 100 miljoen euro die werd uitgetrokken om het hoofd te bieden aan de Oekraïense crisis, niet bedoeld voor de opvang van vluchtelingen, maar voor maatregelen om de verschillende gevolgen van deze crisis op te vangen.

Bij wijze van eerste conclusie

De 800 miljoen euro werd in een recordtijd gevonden en lijkt geur-, kleur- en pijnloos te zijn voor de bevolking en de openbare diensten. Dat lijkt positief, maar laat toch vrezen dat de initiële begroting niet voldoende grondig werd opgesteld of dat de besparingen uiteindelijk zullen leiden tot onaangename verrassingen in de begrotingsteksten. Het Waals ABVV zal hier bijzonder alert voor zijn. Wat ten slotte de jaarlijkse structurele besparing van € 150 miljoen betreft, wil het Waals ABVV erop wijzen dat ook de mogelijkheid van bijkomende inkomsten moet worden overwogen.

communication@fgtb-wallonne.be

VORMING CEPAG - ULB

Universitair certificaat in economisch en sociaal beleid 2022-2023

Het academiejaar 2021-2022 voor het Universitair Certificaat in Economisch en Sociaal Beleid, georganiseerd door CEPAG en de Université Libre de Bruxelles, is geëindigd in juni en kon normaal verlopen ondanks de onzekerheid m.b.t. de gezondheidssituatie.

Ter herinnering, dit certificaat is bedoeld om – op multidisciplinaire wijze – een politieke analyse te leren maken van maatschappelijke vraagstukken.

De doelstellingen van de aangeboden opleiding zijn:

- *het ontwikkelen van een kritische geest over maatschappelijke kwesties;*
- *een goed begrip van de sociale, politieke en economische actualiteit;*
- *in staat zijn om in te spelen op de nieuwe dynamiek van de sociale strijd.*

De inschrijvingen voor het academiejaar 2022-2023 zijn geopend. Deze opleiding wordt achtereenvolgens georganiseerd in verschillende regio's. Dit jaar zal ze plaatsvinden in CEPAG Brussel / CCB, Zwedenstraat 45 te 1060 Sint-Gillis.

De inschrijvingstermijn loopt tot 11 november 2022 en de lessen starten op 18 november 2022.

Voor vragen of meer informatie, aarzel niet om contact op te nemen met Céline Moreau (vormingsmedewerker bij CEPAG) op 0498/31.42.35 of met de permanente vorming op 02/650.45.80 of per e-mail: husci@ulb.be.

Het ABVV in de IAO

Het ABVV heeft deelgenomen aan wat vaak wordt voorgesteld als het wereldwijd parlement van de arbeid, de 110e Internationale Arbeidsconferentie, die in Genève plaatsvond van 27 mei tot 11 juni. Bij die gelegenheid heeft de voorzitter van het ABVV, Thierry Bodson, in de plenaire sessie het woord gevoerd als Belgische afgevaardigde van de werknemers. Hij heeft herinnerd aan het belang van de naleving en controle van de internationale arbeidsnormen overal ter wereld. Zeker wanneer het gaat om de fundamentele normen, zoals die van de vakbondsvrijheid en de vrijheid van collectief overleg. Zeker wanneer het gaat om een land dat nochtans een voorbeeld wil zijn in de ratificatie en naleving van alle internationale arbeidsnormen, die de kern vormen van het mandaat van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) voor sociale rechtvaardigheid en waardig werk. Het ABVV heeft dan ook, zoals het helaas al jaren doet, opnieuw zijn bezorgdheid geuit over de steeds frequentere aanvallen op de vakbondsvrijheden en het stakingsrecht in België (de Franstalige toespraak kan je hier lezen).

De conferentie was ook een gelegenheid om vooruitgang te boeken op het gebied van de werknemersrechten, zoals de opnemings van gezondheid en veiligheid in de fundamentele arbeidsnormen, alsook op het gebied van vorming/opleiding, de sociale en solidaire economie, en waardig werk voor de werknemers van de zorgsector en het huispersoneel. In het volgende nummer van Echo zullen we deze punten meer in detail behandelen.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Syndicale vrijheden als rode draad in internationale uitwisseling

Een tiental internationale partners van het ISVI en andere internationale afgevaardigden zakten begin juni af naar Brussel waar hen een drukke agenda te wachten stond. Vooreerst ontvingen twee kameraden uit Benin een officiële uitnodiging van Sophie Thémont (voorzitster van de bilaterale afdeling met Benin van het UIP) voor een werkvergadering in het Belgische federale parlement. Tijdens de uitwisseling wezen zij erop dat, hoewel er democratische instellingen aanwezig zijn, de echte democratie nog een lange weg voor de boeg heeft. In een samenleving met een afwezigheid van een reële oppositiestem in het parlement, een president met enorm veel macht, toenemende politieke arrestaties, ... hebben vakbonden een belangrijke rol te spelen als tegenmacht. Ze organiseren zich tegen de beperking van syndicale vrijheden (vb. wetgeving rond maximaal aantal stakingsdagen per maand) en voor sociale dialoog (de sociale dialoog als tripartite orgaan werd recent door de overheid ontbonden), omdat deze cruciaal is voor een reële en duurzame economische vooruitgang en ontwikkeling van het land. De uitwisseling was erg verrijkend en geeft aanleiding tot volgende ontmoetingen.

Vervolgens vond op 3 juni ISVI's internationaal seminarie plaats. De voormiddag focuste op twee studies die het ISVI (mee) liet uitvoeren: de zorgplichtwet en mijnbouw in de DRC. Dergelijke studies zijn waardevol omdat we soms te weinig concrete info hebben over wat er op werkvloeren gebeurt, en hoe dit gelinkt is met globale politieke en economische processen. De input van de internationale genodigden tijdens het debat gaf de inzichten uit de studies concreter vorm en toonde hoe internationale discussies tussen kameraden helpen om problematieken en instrumenten te analyseren en evalueren. Hoe progressief wetten soms ook zijn, het is duidelijk dat hun inhoud slechts door druk van onderuit en een sterke syndicale krachtsverhouding afgedwongen kan worden. Voor deze krachtsverhouding is internationale solidariteit een must. Maar hoe te werken in landen waarin de syndicalisatiegraad erg laag ligt? Hoe te strijden in contexten waarin de scheidingslijn tussen bedrijven en overheden (opzettelijk) erg vaag is? Hoe ervoor te zorgen dat nieuwe instrumenten complementair zijn aan bv. de promotie en ratificaties van OIT-conventies, eerder dan ze tegen te werken, of louter propagandamateriaal zijn voor bedrijven en overheden?

Deze vragen werden in de namiddag verder bediscussieerd vanuit de invalshoek van syndicale vrijheden. Uit getuigenissen blijkt dat er in verschillende landen pogingen ondernomen worden om delegees buitenspel te zetten. Bedrijven grijpen crises aan om druk te zetten op arbeidsomstandigheden en de winsten op te drijven (bv. dezelfde productie met minder personeel). Vakbonden, die een obstakel vormen voor deze verhoogde uitbuiting, zijn het mikpunt van aanvallen. Wettelijke aanvallen (bv. allerlei aanvallen op het stakingsrecht), maar ook meer verdoken aanvallen. Delegees worden vaak niet voldoende beschermd, waardoor het moeilijker wordt om kandidaten te vinden. In de sociale dialoog neemt men meer externen op en daalt de impact van de stem van vakbonden. Verdeel- en heersstrategieën zorgen voor een tekort aan interne democratie, versnippering, ongelijke genderbalans etc... en verzwakken vakbonden. De discussie vormde een belangrijke stap in het uitwerken van strategieën over hoe samen op deze uitdagingen te antwoorden en er samen sterker uit te komen.

Tenslotte namen de internationale partners deel aan het congres van het ABVV. Hier konden sommigen zich herkennen in de expo, Mémoire Africaine, die aan de hand van portretten van vakbondsleden vertelt over syndicaal werk in het Afrikaanse continent. Er was een stand/photobooth die de thema's van syndicale vrijheden, internationalisme en solidariteit meer zichtbaar gaf. Tijdens het congres volgden ook, verwijzend naar de internationale actualiteitsnota, veel tussenkomsten die dezelfde waarden benadrukten: de strijd voor syndicale vrijheden kent geen grenzen!

elise.craeghs@ifsi-isvi.be